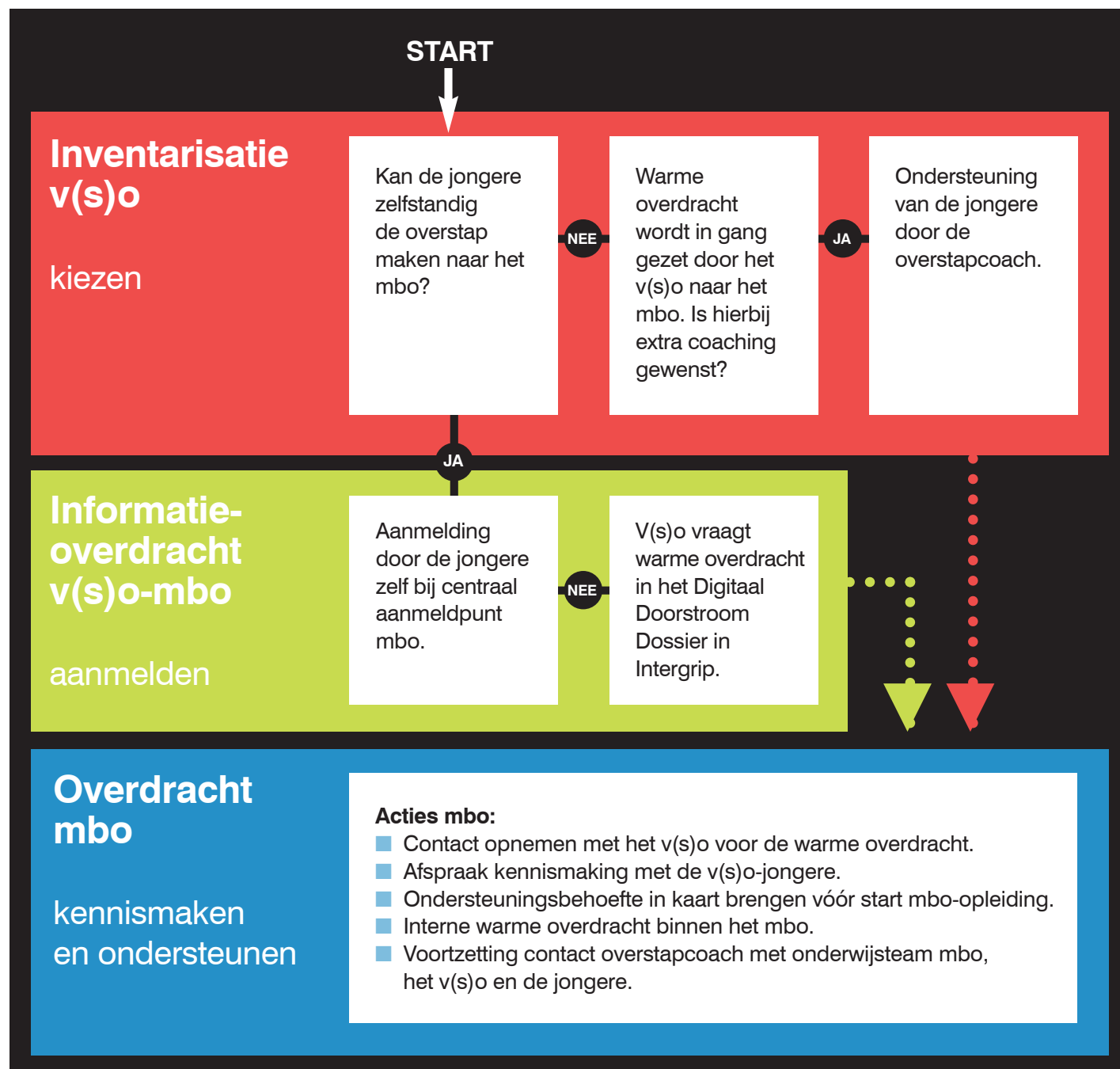

Handreiking warme overdracht: van v(s)o naar mbo

Ondersteuning voor jongeren bij de overstap naar het mbo

Een goede overdracht helpt jongeren soepel over te stappen van het voortgezet (speciaal) onderwijs (v(s)o) naar het mbo. Dit is vooral belangrijk voor jongeren die extra ondersteuning nodig hebben.

De warme overdracht begint bij de v(s)o-school die volledige informatie deelt en eindigt met goede begeleiding binnen de mbo-school.

Deze handreiking is opgesteld door overstapcoördinatoren in de regio Zuidoost-Brabant (regio 37). Het biedt mentoren, decanen, zorgcoördinatoren en overstapcoaches praktische richtlijnen voor een succesvolle overdracht.

Vragen of aanvullingen?

Neem dan contact op met een van de overstapcoördinatoren of mail naar info@naardejuisteplek.nl

De warme overdracht in drie stappen

1. Inventarisatie door de v(s)o-school

De v(s)o-school brengt in kaart welke jongeren ondersteuning nodig hebben op het mbo en wie extra kwetsbaar is bij de overstap. Hierbij wordt gekeken naar:

- De onderwijsbehoeften en mogelijke kwetsbaarheden van de jongere;
- Het opstellen van een (voorlopig) Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) of Individueel Ontwikkelingsplan (IOP).

Documenten:

- Doelgroepomschrijving
- OPP en IOP

2. Informatieoverdracht van v(s)o naar mbo

De doorverwijzer van de v(s)o-school regelt de informatieoverdracht via het Digitaal Doorstroom Dossier (DDD) van Intergrip. Een warme overdracht betekent dat de mbo-school relevante informatie krijgt om de jongere goed te begeleiden.

3. Overdracht binnen het mbo

Tijdens de kennismaking bespreekt de mbo-school de ondersteuningsbehoeften van de jongere. Deze informatie wordt gedeeld met betrokken medewerkers, zoals:

- De mentor;
- De loopbaanbegeleider (LOB);
- De studieloopbaanbegeleider.

Als een overstapcoach betrokken is, begeleidt deze de jongere en is het aanspreekpunt voor zowel de v(s)o- als de mbo-school.

Documenten:

- Aanbevelingen voor een goede samenwerking
- Aanbevelingen voor de warme overdracht

Doelgroep overstapcoaching Jongeren die gebaat zijn bij een warme overdracht

Een warme overdracht betekent: “Het delen van essentiële informatie over een jongere, zodat hij of zij een goede start kan maken op het mbo.” Dit proces is cruciaal om jongeren met specifieke behoeften passend te begeleiden bij de overstap van het voortgezet onderwijs (vo), voortgezet speciaal onderwijs (vso), of praktijkonderwijs (pro) naar het mbo.

Welke jongeren vallen hieronder?

De volgende groepen jongeren zijn gebaat bij een warme overdracht:

- Met een Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) of Individueel Ontwikkelingsplan (IOP).
- Die op het v(s)o extra ondersteuning hebben ontvangen vanwege tegenvallende leerresultaten.
- Met een geschiedenis van frequent of langdurig schoolverzuim.
- Met motivatieproblemen of een lage betrokkenheid bij schoolactiviteiten.
- Die doorstromen naar een Entree-opleiding.
- Met gedrags- of psychische problemen, of bijzondere persoonskenmerken zoals een stoornis in het autismespectrum, ADHD of faalangst.
- Met keuzeproblemen rondom hun mbo-opleiding, zoals twijfel over hun studierichting of beroepsmogelijkheden.
- Met complexe sociale of thuissituaties, zoals instabiliteit, mantelzorgtaken, of financiële problemen.
- Waarbij het vo twijfelt over de passendheid van de gekozen mbo-opleiding, bijvoorbeeld door:

- Gebrek aan motivatie.
- Onvoldoende basiskennis of vaardigheden.
- Een ontwikkelpunt in beroepshouding of sociale vaardigheden.
- Die overstappen vanuit het vso of pro naar het mbo.
- Die zelf expliciet aangeven behoefte te hebben aan een warme overdracht.
- In andere situaties waarin een goede informatieoverdracht essentieel is om de kans op succes te vergroten.

Waarom is een warme overdracht belangrijk?

Een warme overdracht stelt het mbo in staat om begeleiding en ondersteuning nauwkeurig af te stemmen op de behoeften van de jongere. Dit:

- Vergroot de kans op een succesvolle start in het mbo.
- Vermindert het risico op voortijdige schooluitval.
- Bevordert een soepel en effectief overgangsproces, waarbij het tijdig overdragen van het DDD essentieel is.

In combinatie met een sterke interne samenwerking tussen v(s)o- en mbo-scholen zorgt een warme overdracht ervoor dat elke jongere de best mogelijke basis heeft voor een succesvolle leerloopbaan.

Het OntwikkelperspectiefPlan (OOP) en Individueel Ontwikkelingsplan (OP)

Scholen stellen een Ontwikkelperspectiefplan (OPP) of Individueel Ontwikkelingsplan (IOP) op voor jongeren die extra ondersteuning nodig hebben. Hierin worden de doelen, begeleiding en ondersteuning van de jongere vastgelegd.

Wat staat er in een OPP of IOP?

Het OPP of IOP bevat:

- Het uitstroomprofiel van de jongere: dit geeft aan welk toekomstperspectief passend is, zoals vervolgonderwijs, arbeidsmarktgericht werk, of dagbesteding.
- De leerdoelen die de jongere moet behalen om dit profiel te bereiken.
- De begeleiding en ondersteuning die nodig zijn om de leerdoelen te realiseren.

Daarnaast moeten ouders akkoord gaan met het deel dat betrekking heeft op de begeleiding (het handelingsdeel). Dit maakt het plan niet alleen een hulpmiddel voor de school, maar ook een gezamenlijke afspraak met de ouders.

Voor wie is een ontwikkelingsperspectief verplicht?

Scholen zijn verplicht een OPP of IOP op te stellen voor:

- Jongeren in het (voortgezet) speciaal onderwijs (vso), praktijkonderwijs (pro), en speciaal basisonderwijs (sbo).
- Jongeren in het regulier onderwijs die extra ondersteuning nodig hebben, zoals begeleiding bij leer- en gedragsproblemen.
- Voor jongeren die alleen basisondersteuning ontvangen,

zoals hulp bij dyslexie of remedial teaching, is een ontwikkelingsperspectief niet noodzakelijk.

Wie stelt het ontwikkelingsperspectief op?

Het OPP of IOP wordt meestal opgesteld door de intern begeleider of zorgcoördinator in samenwerking met de docent, mentor, en ouders. Hierbij wordt gebruikgemaakt van:

- Informatie van ouders: Dit is essentieel voor een compleet beeld van de jongere.
- **Aanvullend onderzoek:** Indien nodig voert een deskundige van het samenwerkingsverband een extra analyse uit.

Wat is een uitstroomprofiel?

Het uitstroomprofiel in het OPP of IOP geeft aan wat het beoogde toekomstperspectief is voor de jongere:

- **Vervolgonderwijs:** De jongere stroomt door naar een vervolgonderwijs, zoals een mbo-opleiding.
- **Arbeidsmarktgericht:** De jongere wordt voorbereid op instroom in de arbeidsmarkt.
- **Dagbesteding:** Voor jongeren die niet in staat zijn om naar school te gaan of te werken, wordt dagbesteding als uitstroomprofiel vastgesteld.

Een zorgvuldig opgesteld ontwikkelingsperspectief is een belangrijk hulpmiddel om jongeren passend te begeleiden naar hun volgende stap, of dit nu in het onderwijs, de arbeidsmarkt of elders ligt.

Aanbevelingen voor een goede samenwerking

Voortgezet (speciaal) onderwijs

- **Duidelijke taakverdeling:** Bepaal wie verantwoordelijk is voor de overdracht en maak de taken en verantwoordelijkheden expliciet.
- **Eenduidige doelgroep:** Zorg dat iedereen een helder beeld heeft van welke jongeren baat hebben bij een warme overdracht. <Link naar document doelgroep>
- **Vastleggen van een planning:** Plan vaste momenten om met alle betrokkenen (bijvoorbeeld mentor, zorgcoördinator, teamleider) te bespreken welke jongeren extra ondersteuning nodig hebben.
- **Vroegsignalering:** Identificeer in leerjaar 3 welke jongeren risico lopen om zonder diploma uit te stromen naar Entree-onderwijs of een zorgtraject.
- **Ouderbetrokkenheid:** Voer een driehoeksgesprek met ouders en jongeren om het belang van de warme overdracht uit te leggen en hoe de privacy volgens de AVG wordt gewaarborgd.
- **Informatie delen:** Bespreek met jongeren en ouders welke gegevens worden overgedragen aan het mbo en waarom.
- **Overdracht van het DDD:** Zorg ervoor dat het Digitaal Doorstroomdossier (DDD) volledig en op tijd bij het mbo wordt aangeleverd.
- **Controle op overdracht:** De decaan controleert via Intergrip of de overdrachten correct zijn uitgevoerd en schakelt indien nodig de overstapcoach in.

mbo

- **Bespreken van informatie:** Tijdens de intake bespreekt de intaker welke informatie gedeeld en vastgelegd mag worden.
- **Transparantie bieden:** Leg de jongere uit hoe de informatie wordt opgeslagen, wie toegang heeft en met welk doel.
- **Opstellen van een IOP/OPP:** Documenteer voor de start van de opleiding de ondersteuningsbehoefte in een Individueel Ontwikkelingsplan (IOP) of Ontwikkelperspectiefplan (OPP). <link naar document IOP/OPP>
- **Toegang tot gegevens:** Zorg dat intake en zorgcoördinatoren toegang hebben tot de overgedragen informatie.
- **Delen met het team:** Informeer mentoren en loopbaanbegeleiders over de specifieke ondersteuningsbehoefte van de jongere.
- **Inschakelen van de overstapcoach:** Betrek de overstapcoach als er ondersteuning nodig is bij de overdracht naar het onderwijsteam.

Aanbevelingen voor de warme overdracht

Voortgezet (speciaal) onderwijs

- **Bereikbaarheid:** Vermeld duidelijk in het DDD hoe en wanneer je bereikbaar bent voor vragen of overleg.
- **Actuele gegevens:** Zorg dat de informatie in het DDD relevant, up-to-date en specifiek gericht is op de gekozen mbo-opleiding.
- **Voorbereiding jongere:** Bereid de jongere voor op gesprekken met het mbo en laat hem/haar nadenken over aandachtspunten en eventuele hulpvragen.
- **Objectieve schets:** Geef tijdens de overdracht een objectieve en korte samenvatting van de ontwikkeling, studievastigheden, en geboden ondersteuning van de jongere.
- **Ondersteuningsinschatting:** Maak een inschatting van de benodigde begeleiding en de haalbaarheid van de einddoelen.
- **Overstapcoach inschakelen:** Vraag ondersteuning van de overstapcoach als de warme overdracht niet soepel verloopt.

mbo

- **Actief contact opnemen:** Neem contact op met het vo wanneer een warme overdracht is aangevraagd in het DDD.
- **Terugkoppeling geven:** Maak afspraken met het vo over de terugkoppeling na de start van de jongere.
- **Ondersteuning bij uitdagingen:** Schakel het vo in als de jongere problemen ervaart, zodat ervaringen en kennis gedeeld kunnen worden.
- **Betrekken overstapcoach:** Indien de warme overdracht niet tot stand komt, kan de overstapcoach hulp bieden.

Gesprekspunten tijdens de warme overdracht

- Wat zijn de belangrijkste ontwikkelingen van de jongere?
- Welke zorgen of twijfels bestaan er?
- Welke begeleiding heeft in het verleden goed gewerkt?
- Hoe functioneert de jongere in sociale interacties?
- Hoe verloopt het leren en de studievastigheden?
- Welke competenties heeft de jongere al ontwikkeld?
- Is de jongere in staat om de einddoelen te behalen?
- Zijn er aandachtspunten over de thuissituatie of achtergrond?
- Welke externe zorg heeft de jongere ontvangen?
- Is de jongere begeleid door een overstapcoach, en zo ja, wat was de vraag?
- Is er een OPP/IOP en welke zaken moeten daaruit worden besproken?

Onze overstapcoördinatoren

Simone Slagboom
simoneslagboom@huygenscollege.nl

Mieke Brouwers
m.brouwers@ter-aa.nl

Maartje van den Broek
brmj@summacollege.nl

Naar de juiste plek
jongeren begeleiden naar opleiding of werk